

Mechelen: een stad met veel ingrediënten

Een wandeling door Mechelen kan veel kanten op: historisch, cultureel, gericht op shopping, met een groen tintje, op zoek naar proeverijen van lokale of meer wereldse aard, over de oevers van de Dijle. Deze wandeltocht biedt van al deze ingrediënten een mooi overzicht. We brengen je langs bekende en onbekende plekjes. Je kan genieten van een gezellige drukte maar ook van rust, ver weg van andere bezoekers. Op deze wandeling zijn er heel wat kerken die allen in de namiddag pas zijn geopend (gesloten op woensdag), hou daar rekening mee in je planning.

Deze wandeling laat je twee volle dagen genieten van Mechelen.

- Vertrekplaats: Station Mechelen
- Afstand: 7,2 km
- Toegankelijk voor rolwagens: ja
- Visit Mechelen: <https://visit.mechelen.be/>
- Toerismekantoor met bezoekerscentrum ligt bij punt G op de kaart
- **Let op:** op woensdag zijn alle musea en bezienswaardigheden gesloten!
- **Openingsuren kerken:** namiddag alleen, gesloten op woensdag, dit geldt ook voor de Sint-Romboutstoren.

Met de trein of met de auto?

Deze wandelroute start aan het treinstation van Mechelen (niet te verwarren met Mechelen Nekkerspoel). Kom je met de auto dan kan je gratis parkeren op de P+R parking Douaneplein (plaatsen zijn beperkt, 1,6 km van station, gratis shoppingshuttle op zaterdag). **Voordelig parkeren en soms gratis** is de parking Zandpoortvest in de gelijknamige straat, op 800 meter van het station (max. 3 euro/dag, op zaterdag, zondag en feestdagen gratis). Je hoeft dan zelfs niet tot aan het station te stappen, je kan meteen aan de Volmolen (letter C) inpijken op de wandelroute, zie kaart.

Alternatief: Rode Kruisplein (zelfde tarief als Zandpoortvest), daar kan je inpijken op de wandeling vanaf punt 9.

> Legende: = wegwijzer = bezienswaardigheid

Routebeschrijving

1 Van aan het station van Mechelen stap je rechtdoor in de Hendrik Consciencestraat. Aan het Kardinaal Mercierplein kruis je omzichtig de ringlaan naar de Graaf van Egmontstraat (rechtdoor). Je belandt in een voetgangszones met een brugje over de Dijle, punt 2 op de kaart.

2 Om de Kruidtuin te ontdekken stap je onmiddellijk na de brug over de Dijle rechts door een poort en door een metalen hekken. Voor de vijver wandel je naar rechts, dan gaat het verder tussen een vijver en een smal watertje. Rechts boven je bepaalt de imposante basiliek van Onze-Lieve-Vrouw van Hanswijk het beeld. Een kasseiweg, scherp rechts omhoog leid je uit het park. Enkele stappen naar rechts bemerk je de houten gevel van de eeuwenoude Volmolen.

Daarna moet je echter terugkeren naar het park waar je nu naar rechts wandelt tot je aan het standbeeld van Dodoens bent. Dat is punt 3 op de kaart.

A Stedelijke Kruidtuin

Het gebied van de Stedelijke Kruidtuin maakte aanvankelijk deel uit van het domein van de landcommanderij van Pitzemburg, die ooit zieken verzorgde maar later ook Rijnwijn invoerde. In de 19de eeuw vielen de gronden in handen van een Franstalig genootschap van rijke burgers die er een landschapstuin liet aanleggen. De gewone burger kon de tuin alleen maar bewonderen van achter de hekken. Na de Eerste Wereldoorlog was het gedaan met dit kliekje en werd het domein omgevormd tot stadspark, toegankelijk voor iedereen. Ter hoogte van de gebouwen, in een hoek in het park, ontwaart je een standbeeld van Rembert Dodoens, auteur van het "Cruydenboek" en in de 16de eeuw stadsgeneesheer in Mechelen. Er is ook een kleine speeltuin aanwezig.

B Hanswijkbasiliek

Dit was één van de eerste barokke kerken in de Lage Landen met een koepel. In 1663 begon de bouw, in 1681 werden de werken beëindigd. Lucas Faydherbe tekende niet alleen de plannen maar ook de twee reliëfs onderaan de koepel zijn van zijn hand. De koepel heeft een diameter van 15,50 m en is 34 m hoog. Onze-Lieve-Vrouw-Van-Hanswijk bleek over magische krachten te beschikken. Dat bleek in 988, toen een beeldje op miraculeuze wijze redding bracht. Een volgeladen schip was ter hoogte van de wijk Hanswijk gestrand op de Dijle en kon niet meer voor- of achteruit. Toen het beeld van Maria tot bij de oever werd gebracht, kwam plots opnieuw beweging in het schip. Een mirakel, zo dacht men. In de jaarlijkse Hanswijkprocessie wordt het Mariabeeld nog steeds in de wijk rondgedragen. Paus Johannes Paulus II kwam hier langs in 1985. Twee jaar later werd de kerk tot basiliek ingewijd, mede om op die manier aan de O-L-Vr-van Hanswijk de verering te geven die ze ook verdiende. Toegang, alle dagen. Meer info: www.torensaandedijle.be

C Volmolen

Op het einde van de middeleeuwen werden in Mechelen een zestal molens gebouwd. De Volmolen, de enige nog overblijvende, werd onder meer aangewend om de waterstand op de Dijle te regelen. Het bijhorende molenhuis dateert uit de 16de eeuw en wordt gerestaureerd. In oorsprong is een volmolen een watermolen die gebruikt werd om wol te vollen, zeg maar de kwaliteit van de wol te verbeteren door de weefselstructuur vaster en dichter te maken.

3 Neem nu de tweede straat rechts: Blaasbalgstraat en daarna de tweede straat links: Augustijnenstraat. Toegegeven de start van deze wandeling is niet spectaculair maar daar komt snel verandering in. Bij de eerste straat aan de rechterkant moet je naar rechts (Gerechtstraat), maar aan het hoekhuis hangt er een groot beeld van O.L.Vrouw onder een baldakijn. Op het einde van de Gerechtstraat bots je op de gevel van het Gerechtsgebouw en dat is meteen punt 4 op de kaart.

4 Hier ga je naar links en bij de grote straat direct naar rechts, na 50 meter zie je een poort van het Gerechtsgebouw, stap daar in, je bent dan op de binnenkoer van het Paleis van Margaretha van Oostenrijk.

D Paleis Margaretha van Oostenrijk

Speciaal voor Margaretha van Oostenrijk werd tijdens haar verblijf in Mechelen het Hof van Savoye gebouwd. Een paleisje dat algemeen beschouwd wordt als het eerste renaissancegebouw in de Lage Landen. Wie was Margaretha? Ze was de zus van Filips de Schone (vader van de latere keizer Karel V). Eerst gewoon hertogin van Savoye, later landvoogdes van de Habsburgse Nederlanden toen ze in 1507 in Mechelen kwam wonen. Hierdoor werd Mechelen tijdelijk de

hoofdplaats van de Nederlanden. Ze zou er ook haar laatste adem uitblazen in 1530 maar haar stoffelijk overschot bleef niet in Mechelen. Ze ligt begraven in Brou, een voorstad van het Franse Bourg-en-Bresse bij haar tweede echtgenoot Philibert van Savoye. Daar liet ze een kerk oprichten na diens dood. Ze kreeg op de Grote Markt als eerbetoon voor wat ze voor Mechelen deed een standbeeld. Sinds de heraanleg van de Grote Markt verhuisde het beeld op een plekje voor de St-Romboutskathedraal.

Margaretha kende wel heel weinig geluk in haar liefdesleven. Een eerste keer probeerde men haar uit te huwelijken op ... tweejarige leeftijd. Karel VIII, elf jaar ouder (!) was de gelukkige maar toen Margaretha ook de gezegende leeftijd van elf bereikte, koos haar geliefde voor een andere vrouw. Of de echtgenoten stierven kort na het huwelijk (Johan van Castilië en daarna Philibert van Savoye). Zij was amper 24 en verkoos om als zwarte weduwe te blijven doorgaan met het leven. Ze nam dan maar de taak op zich als voogd om de in Gent geboren keizer Karel en zijn zussen op te voeden toen haar broer Filips de Schone overleed. Naar verluidt zou ze met zin voor tact en een klare kijk op de gebeurtenissen het bestuur over de Lage Landen hebben waargenomen ook toen haar neef Karel inmiddels tot keizer was gekroond (1519). Een van haar belangrijkste wapenfeiten was de 'Damesvrede van Kamerrijk', toen vrede werd gesloten met het Franse koninkrijk.

Bovendien was ze erg kunstminnend. Ze hield veel van polyfone muziek. Het koorboek dat ze gebruikte, wordt in het Mechelse stadsarchief bewaard. Omdat kunstenaars en filosofen met naam geregeld haar kwamen bezoeken op het paleis betekende dit een belangrijke boost voor de kunst en wetenschap in die periode.

Over het paleis kunnen we zeggen dat het tussen 1616 en 1796 werd ingenomen door de Grote Raad, het toenmalige hoogste rechtcollege van de Zuidelijke Nederlanden. In het paleis is vandaag het gerechtshof gevestigd. Naast het beeld van vrouwe Justitia is ook het wapenschild te bemerken van keizer Karel en vanzelfsprekend het wapenschild van Margaretha zelf. De tuin is heel charmant te noemen. Je kan die dagelijks bezoeken tussen 7u30 en 18u00. Tijdens het weekend en feestdagen van 9.00 u tot 20.00 u.

Bij het verlaten van de binnentuin ga je naar links en dan zie je naast de schouwburg de prachtige gevel van de Sint-Pieters en Pauluskerk.

E Sint-Pieters en Pauluskerk

Een van de vier barokke kerken in Mechelen naar een ontwerp van architect en jezuïet Antoon Losson. De jezuïeten hadden hier eind 17de eeuw hun kloosterkerk die toegewijd was aan Sint-Ignatius en St-Franciscus-Xaverius. Toen de orde werd opgeheven moest men op de tegenoverliggende parochie St-Pieters-en-Paul beslissen om al of niet hun kerk te restaureren. Men zag echter van de restauratie af en koos ervoor om de leegstaande jezuïetenkerk voortaan als parochiekerk in te palmen. De kerk heeft een weelderig barokinterieur. De H. Xaverius is terug te vinden op het hoofdaltaar en op tien van de grote schilderijen. Extra aandacht verdient zeker het prachtige houtsnijwerk: de preekstoel met een voorstelling van de vier werelddelen (toen was Oceanië nog niet bekend als vijfde continent), de communiebank en de veertien biechtstoelen. Zoveel? Er kwamen heel wat pelgrims toendertijd afgezakt naar de kerk. Behalve de gewone bevolking waren ook zij niet altijd vrij van zonden en daarom werd voorzien in dat groot aantal biechtstoelen. In een zijkapel zie je een marmeren beeld van de H. Maagd Maria met Jezus, van de hand van kunstenaar Maria Faydherbe. Voor die tijd was het zeker niet alledaags dat een kunstwerk van een vrouw een plaatsje kreeg in een kerk. Toegang, alle dagen van 13.00 u tot 17.00 u (van nov tot ma tot 16.00u), op woensdag gesloten.

Ga nu verder rechtdoor tot je aan een historisch gebouw komt met een gaanderij. Daar moet je naar links: Reuzenstraat, op het einde naar rechts. Zo kom je op de Grote Markt en langs het kantoor van Visit Mechelen (dienst toerisme).

Op de Grote Markt zie je rechts (F) het Stadhuis en het Paleis van de Grote Raad, wat verder in een hoek het Schepenhuis (G) met aan de andere kant het postkantoor. En uiteraard op het einde de Sint-Romboutskathedraal (H).

F Stadhuis en het Paleis van de Grote Raad

Als je vanuit Bruul op de Grote Markt komt dan vind je rechts het Stadhuis en het Paleis van de Grote Raad. Eigenlijk bestaat het stadhuis uit twee gebouwen: een lakenhalle waarvan de geschiedenis teruggaat tot de 14de eeuw en een belfort. Volgens de plannen moest het belfort een opvallend hooggebouw worden, maar gebrek aan geld besliste daar anders over. Ondanks zijn bescheiden hoogte kreeg het belfort toch een plaatsje op de lijst van het Werelderfgoed van de UNESCO, samen met de andere Vlaamse belforten. Het Paleis van de Grote Raad kwam tot stand in de 16de eeuw, onder leiding van Rombaut Keldermans, de grootste architect van zijn tijd. Pas in de 20ste eeuw werd het gebouw volledig afgewerkt.

G Schepenhuis en postkantoor

Het Schepenhuis ligt aan het begin van de IJzerenleen. De naam van IJzeren Leen verwijst naar de ijzeren leuning die hier vroeger moesten beletten dat zware karren op het gewelf reden van het vlietje dat eronder stroomde. Het vlietje werd overwelfd in 1531, toen de vismarkt die hier doorging verplaatst werd naar het pleintje dat vandaag de naam Vismarkt draagt.

Het Schepenhuis is een 13de eeuws gebouw in Brabantse gotiek en was het vroegere stadhuis van Mechelen. Hier is nu de dienst toerisme gehuisvest. In de zaal op het gelijkvloers is er een bezoekerscentrum ingericht. Verschillende eilanden laten je kennismaken met de geschiedenis en de ambachten van Mechelen. In deze zaal was de 'Vierschaar', de rechtbank van die periode (13de – 18de eeuw). In de bovenzaal (kan niet bezocht worden) was het parlement van Mechelen gehuisvest. Dit parlement was opgericht door Karel de Stoute. Na zijn dood werd dit omgevormd tot de Grote Raad, het hoogste rechtsorgaan tot eind 18de eeuw. De leden van de Grote Raad moesten in Mechelen wonen, vandaar al die prachtige woningen in het centrum. In het Museum Hof van Busleyden zie je een schilderij die toont hoe die ruimte was ingericht.

Aan de andere kant, bijna onopvallend, ligt het postkantoor. Dat was het stadhuis uit een latere periode (14de tot 16de eeuw). De huidige gevel dateert echter van een restauratie zo'n honderd jaar geleden.

H Sint-Romboutskathedraal en -toren

De bouw van de Sint-Romboutskathedraal, een van de allermooiste voorbeelden van Brabantse gotiek, ving aan in de 13de eeuw. Rond 1520 waren de werken voltooid. De bijna honderd meter hoge kerkstoren bevat zes niveaus, waarin onder meer twee beiaardkamers zijn ondergebracht. Allebei de beiaarden tellen 49 klokken: er is een niet meer gebruikte beiaard met vooral klokken uit de 17de eeuw en een nieuwe beiaard, geïnstalleerd in 1981. In de kathedraal zijn tal van belangrijke kunstwerken te bewonderen, onder meer "Christus aan het Kruis" van Antoon Van Dyck, een reeks panelen uit de 13de eeuw met de legende van Sint-Rumboldus en het barokke, marmeren hoofdaltaar van Lucas Fayd'herbe. De Sint-Romboutstoren kan je beklimmen: 538 treden en er is geen lift, maar het zicht is uniek want er is een speciaal platform gebouwd voor bezoekers. De toren beklimmen is betalend: www.romboutstoren.be

Meer info over de kathedraal: www.torensaandedijle.be

5

Als je uit de kathedraal komt stap je naar rechts en nogmaals rechts en je blijft de gevel van de kathedraal volgen tot je aan een hoekhuis komt met twee straten. Je neemt de linkse straat: Schoolstraat. Op het einde van die straat zie je de gevel van het Groot Seminarie. Tot 1970 werden hier priesters opgeleid, nu is het een pastoraal centrum maar ook bedrijven kunnen er terecht voor hun vergaderingen. Bij het Groot Seminarie (De Merodestraat) ga je naar links. Nu heb je de keuze want er is een nieuw museum.

OF je volgt de wandelroute en gaat dan bij de eerste straat links naar de Sint-Janskerk (I). Aan het einde van de kerk blijf je echter links aanhouden en stap je door een kleine passage, de Klapgat (J). Bij de straat ga je even naar links en zie je rechts meteen een groen water: 't Groen Waterke (K). Je bent nu aangekomen bij punt 6 op de kaart.

OF je gaat bij je gaat voorbij het Groot Seminarie nog even rechtdoor en pas bij de tweede straat naar links (stippellijn op de kaart). Daar zie je aan je rechterhand het gerestaureerde gebouw van het **Museum Hof van Busleyden**.

Museum Hof van Busleyden

Het Mechelse stadsmuseum 'Museum Hof van Busleyden' opende zijn deuren in juni 2018. Daarmee komt een eind aan een restauratie van het Mechelse stadspaleis. Het stadspaleis is een mooi voorbeeld van een vroeg-renaissancestijl uit de bourgondische hofcultuur. Sinds 1938 zit hier het Stedelijk Museum Hof van Busleyden gehuisvest. Behalve genieten van de vernieuwde permanente tentoonstelling herbeleef je er het Bourgondische verleden van de stad Mechelen. Je herbeleef je interactief de Bourgondische periode in Mechelen tijdens de 15de-16de eeuw. Mechelen gold toen in de Nederlanden als politiek en cultureel centrum. Margareta van Oostenrijk (de zus van Filips de Schone) speelde hierbij een niet onbelangrijke rol. Die bloeiperiode heeft geleid tot wat Mechelen vandaag gelukkig nog kan tonen op vlak van kunst, wetenschap, architectuur, ... en zeker als rijke monumentenstad met o.a. de stadsschouwburg, het paleis van Margareta van Oostenrijk, e.a.

Wat je vandaag ziet schitteren is een hernieuwing van het gebouw dat tussen 1930 en 1938 is opgetrokken. Vanaf dan kreeg het ook een museale functie. De eerste versie uit de beginjaren van de 16de eeuw moest het immers ontgelden tijdens de Eerste Wereldoorlog bij beschietingen in augustus en september 1914. Enkel nog wat muren bleven toen overeind. Het stadspaleis kreeg de naam mee van Jeroen van Buysleyden voor wie het werd gebouwd. Hij was tijdens de eind 15de- begin 16de eeuw een humanist, mecenas, priester en kanunnik tegelijk. In het paleis ontmoette hij andere humanisten als Erasmus en Thomas Moore. Zij filosofeerden er over de Nieuwe Wereld, over humane en andere wetenschappen. Meer details vind je op www.hofvanbusleyden.be

I

Sint-Janskerk

De Grote Raad, vanaf de 15de eeuw tot de Franse Revolutie, erkend als het hoogste rechtcollege in de Nederlanden, is de rode draad van deze gotische kerk. Tijdens de 13de eeuw stond hier al een kapel gewijd aan Johannes De Doper en Sint-Jan de Evangelist. Die kapel werd vergroot met een koor, zijbeuken en een dwarsbeuk en in 1483 werd de kerk ingewijd. Ze bevatte ooit heel wat kostbare schatten en dat was mede te danken aan leden van de Grote Raad die in deze buurt woonden. Zij bezaten immers macht én geld. In 1548 werd de Sacramentskapel toegevoegd opnieuw dankzij het mecenaat van de Grote Raad. Logisch dus dat de opdrachtgever, Lambert de Briarde, voorzitter destijds van de Grote Raad, en zijn vrouw in deze kapel begraven liggen.

Helaas, de Sint-Janskerk bleef niet van enig onheil gespaard.

Een ontplofing in de omgeving halfweg de 16de eeuw veroorzaakte heel wat schade. Bij plunderingen tijdens de godsdienstoorlogen (midden 16de eeuw) gingen vele kerk schatten verloren. Even diende ze zelfs als kazerne. Gelukkig is ook

veel bewaard gebleven. Bijna alle kunstenaars met naam uit Mechelen hebben hier iets achtergelaten: Lucas Faydherbe, Theodoor Verhaegen, gebroeders Franchoyo, en Smeyers, ... Hét pronkstuk is de triptiek 'Aanbidding der Wijzen' van Pieter Paul Rubens (1577-1640) boven het hoofdaltaar. Let ook op de rijk versierde banken waar de leden van de Grote Raad plaatsnamen, de preekstoel, de orgelkast.

In 2008 werden door medewerkers van het Vlaams instituut voor Onroerend Erfgoed eerder toevallig achter de orgelkast op de eerste verdieping nog muurschilderingen gevonden die uit de 14de eeuw dateren. Het zijn voorstellingen van de heiligen St-Joris en St-Christoffel. Deze muurschilderingen zijn enkel met gids te bezichtigen.

Toegang, van 13.00 – 16.00 u, op woensdag gesloten

Klapgat

Zoals vandaag nog gebeurt, al is dat door steeds minder mensen, bleef men vroeger na de hoogmis nog wat bij de kerk rondhangen om bij te praten, of te roddelen? Tegenover de Sint-Janskerk ligt een gangetje waar vroeger er duchtig op los werd gebabbeld, 'geklapt'. Vandaar de naam uiteraard. Bij het 'klapgat' bevindt zich een Christusbeeld. Misschien om toezicht te houden op de 'achterklap'? Als je het 'klapgat' doorloopt kom je uit bij een kapel met achter tralies en glas een beeldengroep. Vroeger kwamen gelovigen hier bidden en hulp afsmeeken. Het offerblok dat je er nog ziet, zaten toen vol met muntjes van 1 of 2 centiem. Tijdens vele gidsbeurten houden de mensen hier enkele minuten een halte om het verhaal te aanhoren.

't Groen Waterke

Een mooi en tegelijk romantisch plekje mét een welriekende geschiedenis in de nabijheid van de Sint-Romboutskathedraal. Niet zozeer door de groene eendenkroos (vandaar dus de naam) die op dit 'waterke' steeds ligt maar wel door de aanwezigheid indertijd van ... toiletten. De gebouwen dichtbij het water behoorden toe tot de refugies van de abdijen van Tongerlo en Sint-Truiden. Aan de zijgevels werden kleine platforms met een 'openbaar' toilet gemetseld waar de oud-priesters en kloosterzusters hun 'boodschap' deden. Kwajongens en meisjes vonden er niet beter op dan met bootjes tot onder die toiletten te varen en de billen te beschieten met kluitpijpen. Toen een kwade brief van zuster overste op het stadhuis aankwam, bleken plots minder bootjes op het Groen Waterke te bespeuren.

Keer nu even terug op je stappen en ga links in de Schoutetstraat. Op het einde links heb je de Manufactuur De Wit. Maar net voor je bij de Manufactuur bent wandel je over een arduinen straatbedekking met cirkels. Dit geeft aan dat hier een vlietje lag, dat nu overkapt is. Wat verder zie je een opengelegd vlietje.

Manufactuur De Wit

De Koninklijke Manufactuur De Wit is een bedrijf gespecialiseerd in wandtapijten en heeft een wereldwijde bekendheid. Het werd opgericht in 1889 en vond een onderkomen in het 15de eeuwse refugiehuis van de norbertijnen van Tongerlo. Hier vind je één van de meest prestigieuze privé-verzamelingen van oude en moderne wandtapijten. In het atelier kan je op sommige tijdstippen de medewerkers bezig zien met de restauraties van wandtapijten uit musea en privébezit. Voorts weeft men moderne wandtapijten volgens de authentieke methodes, heeft men eigen technieken ontwikkeld i.v.m. conservatie, het stockeren, reiniging enz ... Geregeld zijn er tentoonstellingen. Individueel is de Koninklijke Manufactuur De Wit enkel op zaterdag om 10.30 u te bezoeken. Op andere tijdstippen enkel mogelijk met gids. Gesloten in juli. Meer info: www.dewit.be

Ga rechtdoor bij het kruispunt (Klein Begijnhofbogaard), in het steegje, net voor je een scherpe bocht naar links neemt zie je achter het muurtje een opengelegd vlietje. Er staat een korte beschrijving aan het hekken. Je wandelt nu op de kasseien van het **Klein Begijnhof**. Je wandelt rechtdoor onder een portaal en dan naar rechts. Zo kom je op een groot plein met recht voor je de **Sint-Katelijnekerk**. Dat is punt 7 op de kaart.

Klein Begijnhof

De stad Mechelen beschikt over twee begijnhoven, gekend als het Groot en het Klein Begijnhof. Het Groot Begijnhof opende de deuren in 1259, buiten de toenmalige stadsmuren. Eerder was er al het Klein Begijnhof dat binnen de wallen lag, maar wegens de onophoudelijke toestroom van vrouwen die voor het begijntjesleven kozen, kwam er plaatsgebrek en moest men elders uitbreiden. Het Klein Begijnhof ligt maar een paar straten verwijderd van grote broer. Het is vandaag een heerlijk rustige plek. Hier bleven de begijntjes die te ziek waren of te gebrekkig om te verhuizen naar het Groot Begijnhof. Voorheen was het afgesloten met drie poorten maar inmiddels zijn die allemaal verdwenen. De huisjes zijn opgetrokken in bak- en zandsteen waarvan de meeste dateren uit de 16de en 17de eeuw.

Locatie van het Klein Begijnhof: Kanunnik De Deckerstraat, Klein Begijnhof, Klein Begijnhofbogaard.

Sint-Katelijnekerk

Een gotische kerk die in verschillende bouwfases tot stand kwam tijdens de 14de en 15de eeuw. Een kerk zonder veel franjes van buitenaf en ook binnenin geen grote namen van kunstschilders of andere kunstenaars. Misschien omdat de kerk opgetrokken werd (14de eeuw) in wat toen bekend stond als een 'arme' wijk? De schilderijen die dan wél van oude schildermeesters waren, gingen verloren bij een brand toen ze in Antwerpen verbleven ter restauratie. Eerder werd ook al veel van het interieur vernield tijdens het Protestants Bewind eind 16de eeuw. Voornaamste kostbaarheden zijn de beeldhouwwerken voornamelijk uit 17de en 18de eeuw en de preekstoel van Pieter Valckx. In de kerk bevinden zich heel wat verwijzingen naar de H. Catharina, bv. het roosvenster in de voorgevel en twaalf roosvensters in de middenbeuk. Die roosvensters zijn een allusie op een folterrad. Tijdens de tijd van de Romeinen leefde ene Catharina, die het christelijk geloof beleed. Zij weigerde haar geloof af te zweren waarna ze gefolterd werd, vastgebonden op een rad. Bij het ronddraaien brak het rad, maar niet Catharina ... Toen ze dan maar onthoofd werd, vloeide er melk i.p.v. bloed uit haar lichaam. Toegang, van 13.00 – 16.00 u, op woensdag gesloten.

Als je uit het portaal gewandeld bent ging je naar rechts en je moet nu rechts naar de andere kant van het plein. Daar recht tegenover kan je in een straatje waar een paal auto's verhindert om verder te rijden (Bornstraatje). Op het einde naar rechts in de Zelestraat. Wandel deze tot je op een grote straat komt (G. de Stassartstraat), daar ga je naar links. Je ziet meteen recht voor je het moderne gebouw van het **'Museum over Holocaust & Mensenrechten'** in de volksmond ook wel het Joods Museum genoemd. Tegenover dit gebouw bevindt zich het **'Memoriaal'** in het voormalig kazernesgebouw. Een gerestaureerde **treinwagon** gebruikt bij de deportatie zie je aan de zijkant van dit gebouw bij de ringweg.

Kazerne Dossin en Memoriaal

De ingang van het museum is ter hoogte van de verroeste metalen schuifdeur in het moderne gebouw. Als je uit het museum komt en je stapt rechtdoor kom je bij de ingang van het Memoriaal. Naast het Memoriaal, op de ringweg zie je nog een treinwagon waarmee de deportaties gebeurden.

Het Museum over Holocaust & Mensenrechten, Kazerne Dossin, is aangrijpend en zeer informatief. Het is niet noodzakelijk voorkennis te bezitten. Door het gebruik van verhalen en persoonlijke spullen dringt het verhaal van de Holocaust diep in je door. In tegenstelling tot vele concentratiekampen maakt men hier geen overdreven gebruik van gruwelbeelden.

Het museum is een chronologisch verhaal over de Holocaust en de mensenrechten in vier verdiepingen. Door de grote afwisseling van multimedia, thema's en tentoongestelde voorwerpen zal je zich op geen enkel ogenblik vervelen. Boven is er ruimte voor een tijdelijke tentoonstelling en kan je genieten van een mooi zicht over de stad. Voorzie zeker twee uur voor een rustig bezoek. In je inkomticket is een uitgebreide bezoekersgids inbegrepen. Het museum sluit om 17 uur en is net zoals andere musea in Mechelen gesloten op woensdag. Raadpleeg hun website voor meer details: www.kazernedossin.eu

Het Memoriaal ligt recht tegenover het museum en is een plaats om even stil te staan bij de deportaties. Vooral de kelder waar elk zijte een transport voorstelt en boven je hoofd de namen voorgelezen worden van de mensen die op dat transport zaten. Het Memoriaal kan gratis bezocht worden en heeft dezelfde openingsuren als het museum.

8 Bij het verlaten van het Memoriaal stap je de Nokerstraat in. Bij het volgend kruispunt rechtdoor om vervolgens in die straat (Schrijnstraat) de bocht mee te volgen naar links (Twaalf Apostelenstraat). Je blijft deze straat volgen die op het einde een bocht maakt naar links en zo kom je aan de gevel van de Begijnhofkerk. Daar ga je naar rechts en komt zo terecht in de Nonnenstraat, de belangrijkste as in het Groot Begijnhof. Je bent dan op punt 9 op de kaart met recht voor je (in de Krakenstraat) de Brouwerij Het Anker.

Begijnhofkerk en het Groot Begijnhof

Het **Groot Begijnhof** bestaat reeds sedert de 13de eeuw maar lag buiten de stadsmuren. Het was ca. 20 hectaren groot en bestond uit een honderdtal woningen (conventen) met op het hoogtepunt (ca. 1550) niet minder dan 1500 begijnen. Wat buiten de stadsmuren ligt is natuurlijk gevoelig voor aanvallen en plunderingen. De beeldenstorm van 1566 en de aanval van de Hertog van Alva in 1572 hebben ervoor gezorgd dat in 1578 de begijnen naar andere oorden verhuisden. Alle resterende gebouwen werden toen vernield achtergelaten.

In 1595 zijn een deel van de begijnen teruggekeerd en hebben ze zich gevestigd in deze wijk binnen de stadsmuren. Zowel de Begijnhofkerk als vele andere gebouwen dateren van begin de jaren 1600. Eind de jaren '80 van de vorige eeuw zijn de laatste begijntjes overleden. Het Groot-Begijnhof is sedert 1998 Unesco Werelderfgoed. Het merendeel van de woningen en de kerk zijn historisch beschermde gebouwen sedert de vorige eeuw.

Het Groot-Begijnhof omvat de volgende straten: Krakenstraat, Nonnenstraat, Hoviusstraat, Fonteinstraatje, Conventstraat, Krommestraat, Acht-Zalighedenstraat, Twaalf Apostelenstraat, Cellebroedersstraat en de straten rond de kerk. Neem de tijd om deze straten even door te wandelen. Voor de begijnhofsfeer echt op te snuiven maak je een cirkel via de Krakenstraat, de Hoviusstraat en de Conventstraat terug naar de Begijnhofkerk via de Nonnenstraat waar zich de Jezuspoort bevindt, één van de twee poorten van het begijnhof.

Als de restauratie zou voorbij zijn moet je zeker de **Begijnhofkerk** (officieel: Sint-Alexius-en-Catharinakerk) bezoeken. Ze is een ware schatkamer met een rijke collectie aan schilderijen waarvan er nu nog 50 overblijven. Daarnaast zijn er ook nog heel wat 17de eeuwse beeldhouwwerken te zien. Uit dezelfde periode dateren het altaar, de preekstoel en iets later de communiebank.

Brouwerij Het Anker

In de Krakenstraat wandel je langs een gedeelte van Brouwerij Het Anker, een brouwerij met een eeuwenoude geschiedenis, vooral bekend omwille van haar Gouden Carolus. De gebouwen, die in de loop der jaren afgetakeld waren, kregen zowat 15 jaar geleden een opknappbeurt. Sindsdien is het productievolume sterk toegenomen en stroomden ook andere bieren uit de brouwerketels, zoals Hopsinjoorke, De Blusser en Anker Herfstbok. Hier rijpt ook de eerste Vlaamse whisky: Gouden Carolus Single Malt, gestookt op basis van moutbeslag. Er is een brasserie en een hotel.

De brouwerij kan bezocht worden: www.hetanker.be

9 Vanaf de Begijnhofkerk loop je de Nonnenstraat af tot op het einde. Daar ga je in de Nieuwe Beggaardenstraat naar rechts en neemt de eerste straat links: Armen-Clarenstraat. Bij het volgende kruispunt kom je aan de Melaan. Dit watertje of vliet is terug opengelegd in 2007. Je volgt deze naar rechts en wandelt tot aan het einde ervan. Dan ben je op punt 10 op de kaart.

10 Daar neem je de rechterstraat en na een scherpe bocht neem je de brug over de Dijle en naar links. Vanop de brug zie je links voor je een paar prachtige gevels, waarvan eentje deels in hout. Net voor de prachtig gemoderniseerde voormalige brouwerij Lamot brengt een nieuw bruggetje je weer naar de overzijde van de Dijle. Je bevindt zich nu op de Vismarkt die tijdens zonnige dagen één groot terras is. Daardoor zie je misschien wel niet het meest bijzondere gebouw: Café Het Ankertje (foto links).

Voor de wandelroute moet je bij de Vismarkt naar rechts. Wat verder kom je bij een winkelstraat: IJzerenleen en ben je aan punt 11 op de kaart.

Brouwerij Lamot maakte ook deel uit van de Mechelse brouwtraditie. Deze brouwerij, die actief was van het begin van de 19de eeuw tot 1995, werd gerenoveerd tot congres- en erfgoedcentrum. Beneden in het prachtige gebouw is een aangenaam Grand Café ondergebracht. Meer info: www.lamot-mechelen.be

11 Ga naar rechts naar de Dijle, over de brug naar links en dan zie je de helling naar het Dijlepad langs het water. Dat ga je nu volgen, maar blijf nog even op de rijbaan om drie mooie gevels te bewonderen van de Waag, de Steur en Huis de Zalm, allen dateren ze uit de 16de eeuw. De uitleg staat op een infobord waar je kan afdalen naar het Dijlepad.

Let op: het Dijlepad kan glad zijn bij vochtig weer.

Dit pad kan je volgen tot op het einde dan kom je bij punt 12 op de kaart. Je kan ook bij de witte gevel met het opschrift 'Diependael' het pad verlaten en via de straat 't Pleintje naar de Onze-Lieve-Vrouw over de Dijlekerk stappen. Via de O.L.Vrouwestraat kom je dan ook bij punt 12 op de kaart.

Onze-Lieve-Vrouw over de Dijlekerk

Op de plaats waar de allereerste kerk van Mechelen moet hebben gestaan (inderdaad, niet ver van de Dijle) werd tijdens de 14de en 15de eeuw deze kerk gebouwd in wat bekend staat als de Brabantse gotiek. Ook hier kwam P.P. Rubens langs. Hij schilderde in 1619 de triptiek 'De Wonderbare Visvangst' in opdracht van de gilde van visverkopers die hiermee hun toenmalige rijkdom wilden etaleren. Oorspronkelijk bestond het werk uit nog meer luiken, maar tijdens de Franse bezetting (1794) 'verhuisden' ze naar Parijs. Het bovenste deel, dit drieluik, keerde terug in 1816. De andere hangen nu in Nancy en ... Sint-Petersburg. Overigens, elke belangrijke gilde had hier vroeger een eigen altaar met kunstwerken als uiting van prestige en rijkdom. Misschien overvalt je bij het binnentreden een gevoel van ruimte. Dat is dus ooit anders geweest toen de kerk volgepropt stond met kerkschatten. Vernielingen tijdens beide wereldoorlogen hebben veel van deze rijkdom doen verloren gaan. Anderzijds, door deze 'lege' aanblik kan je nog méér genieten van het kleurenlichtspel door de glasramen. Dit zijn wel niet meer de 19de eeuwse originele want deze gingen verloren in 1945.

Andere blikvangers zijn de mooie Mariabeelden waaronder het beeld dat bekend staat als de 'O-L-Vrouwe-met-de-scheve-lee' vermoedelijk uit de 14de eeuw (let op de heupstand), het barokke hoogaltaar, de 16de eeuwse muurschildering 'Parabel van de verloren Zoon', de Sacramenstoren. In de klokkentoren is sinds 1965 een beiaard geïnstalleerd die 50 klokken bevat. Toegang, van 13.00 – 16.00 u, op woensdag gesloten.

12

Als je van de Dijle naar boven bent gestapt moet je bij het standbeeldje naar links. Vanaf nu is het steeds rechtdoor naar het station: achtereenvolgens door de Graaf van Egmontstraat, over het Kardinaal Mercierplein en via de Hendrik Consciencestraat. Kom je uit de O.L.Vrouwestraat dan is het naar rechts en steeds rechtdoor naar het station.

